

EKSAMEN I

ÅRSREGNSKAP OG GOD REGNSKAPSSKIKK

I henhold til rammeplan for bachelor i regnskap og revisjon av 27.6.2012
og rammeplan for treårig revisorutdanning av 1.12.2005.

8. mai 2019
kl. 0900 - kl. 1500

Løsningsforslag

OPPGAVE 1

(a) Merkverdianalyse:

Merverdianalyse	Sum	Majoritet	Minoritet
Aksjekapital	5000,0	3750,0	1250,0
Opptjent egenkapital	5300,0	3975,0	1325,0
Merverdi driftsmidler	5000,0	3750,0	1250,0
Utsatt skatt - 23%	-1150,0	-862,5	-287,5
Merverdi aksjer	300,0	225,0	75,0
Utsatt skatt - fritaksmetode			
Substansverdi	14450,0	10837,5	3612,5
Goodwill		<u>2262,5</u>	
Kjøpesum		13100,0	

(b) Konsernregnskap:

	Facts AS	Fiction AS	Merv.an.	Avs mas	Avskr gw	Merv.ak	Int.salg	Utbytte	Int. lån	Ovf.min	Ovf.maj	Konsern
Driftsinntekter	-45350,0	-29850,0					3000,0					-72200,0
Vareforbruk	30450,0	17190,0					-2760,0					44880,0
Lønnskostnader	6720,0	5010,0										11730,0
Avskrivninger	1250,0	1500,0		625,0	452,5							3827,5
Andre driftskostnader	2800,0	2850,0										5650,0
Utbytte fra Fiction AS	-750,0							750,0				
Finansinntekter	-800,0	-500,0				300,0			180,0			-820,0
Finanskostnader	1550,0	750,0							-180,0			2120,0
Skattekostnad	930,0	800,0		-143,8			-55,2					1531,0
Årsresultat	-3200,0	-2250,0	0,0	481,2	452,5	300,0	184,8	750,0	0,0	0,0	0,0	-3281,5
Herav til utbytte	2000,0	1000,0						-750,0				2250,0
Herav til minoritet										117,3		117,3
Herav til majoritet	1200,0	1250,0									-1535,8	914,2
Kontrollsum	0,0	0,0	0,0	481,2	452,5	300,0	184,8	0,0	0,0	117,3	-1535,8	0,0
Goodwill			2262,5		-452,5							1810,0
Driftsmidler	8000,0	10500,0	5000,0	-625,0								22875,0
Aksjer i Fiction AS	13100,0		-13100,0									0,0
Lån til Fiction AS	2000,0								-2000,0			
Andre aksjer		900,0	300,0			-300,0						900,0
Varelager	3000,0	3400,0					-240,0					6160,0
Andre omløpsmidler	5600,0	3150,0						-750,0				8000,0
Aksjekapital	-1000,0	-5000,0	5000,0									-1000,0
Opptjent egenkapital	-8750,0	-5300,0	5300,0									-8750,0
Årsoverskudd	-1200,0	-1250,0									1535,8	-914,2
Minoritet			-3612,5							-117,3		-3729,8
Utsatt skatt	-700,0	-345,0	-1150,0	143,8			55,2					-1996,0
Avsatt utbytte	-2000,0	-1000,0						750,0				-2250,0
Lån til Facts AS		-2000,0							2000,0			
Gjeld	-18050,0	-3055,0										-21105,0
Kontrollsum	0,0	0,0	0,0	-481,2	-452,5	-300,0	-184,8	0,0	0,0	-117,3	1535,8	0,0

(c)

<u>Overskuddsfordeling</u>	<u>Sum</u>	<u>Majoritet</u>	<u>Minoritet</u>
Meravskrivning maskiner	625,0	468,8	156,2
Utsatt skatt herav	-143,8	-107,8	-36,0
Avskrivning goodwill	452,5	452,5	0,0
Merverdi aksjer	300,0	225,0	75,0
Urealisert gevinst varer	240,0	240,0	0,0
Utsatt skatt herav	<u>-55,2</u>	<u>-55,2</u>	<u>0,0</u>
Konsernkorreksjonene	1418,5	1223,3	195,2
Overskudd Fiction AS etter utbytte	<u>-1250,0</u>	<u>-937,5</u>	<u>-312,5</u>
	168,5	285,8	-117,3
Overskudd Facts AS e/utbytte	<u>-1200,0</u>	<u>-1200,0</u>	<u>0,0</u>
Overskudd e/utbytte	<u>-1031,5</u>	<u>-914,2</u>	<u>-117,3</u>
<u>Oppgave c)</u>			
Overskudd Fiction AS overf.	-1250,0	-937,5	
Utbytte Fiction AS	-1000,0	-750,0	
Konsernkorreksjoner:			
Meravskrivning maskiner	625,0	468,8	
Utsatt skatt herav	-143,8	-107,8	
Avskrivning goodwill	452,5	452,5	
Merverdi aksjer	300,0	<u>225,0</u>	
Korrigert overskuddsandel		-649,0	
<u>Bokføring:</u>			
Inntekt på investering i datter		-649,0	
Kortsiktig krav på utbytte		750,0	
Aksjer i datter		-101,0	
<u>Tillegg nedstrømsalg:</u>			
Varesalg (75% av gevinst)		180,0	
Skattekostnad		-41,8	
Aksjer i datter		-180,0	
Utsatt skatt(edordel)		41,8	

- (d) Etter norske bestemmelser skal transaksjonsutgifter inngå i vederlaget for aksjonene, jf regnskapsloven § 5-4 om at «anskaffelseskost ved kjøp er kjøpspris med tillegg av kjøpsutgifter». Se også NRS 17 pkt 6.1.3.

OPPGAVE 2

- (a) Det forventes at kandidatene gir en god beskrivelse av både transaksjonsprinsippet og opptjeningsprinsippet, samt diskuterer konkret knyttet til oppgavens tekst. Relevante bestemmelser er GRP i regnskapsloven samt NRS (V) Inntekter. Siden det er inngått en fastprisavtale, og selskapet har gode estimater knyttet til fremdriften i prosjektet samt påløpte kostnader, skal de inntektsføre 40 % (= 4 000 / 10 000) av MNOK 20, dvs. MNOK 8 i 2018. Ingen fordring ved utgangen perioden, pga. betaler 400 000 hver måned (fordring går mot betaling).

- (b) Basert på beregningene i a) får vi følgende oppstilling:

Inntekter	8 000 000	
Kostnader	<u>-6 800 000</u>	(4 000 * 1 700)
Overskudd	1 200 000	
Skattekostnad	<u>- 276 000</u>	
Resultat	<u>924 000</u>	

Det skal ikke trekkes om kandidaten benytter 22% eller 23% skattekostnad. Merk at det viktigste er at studentene beregner skattekostnaden.

- (c) Siden påløpte timer blir 8 500 i 2019, betyr det at totalt antall timer øker fra 10 000 timer til 12 500 timer. Dette gir en fremdrift på 32 % (= 4 000 / 12 500), og en inntekt MNOK 6,4 (MNOK 20 * 0,32). I balansen får man en kortsiktig gjeld på MNOK 1,6. Siden man bruker 2 500 timer totalt mer enn forventet, vil dette medføre at påløpte kostnader er større enn inntekten på MNOK 6,4. Kostnadene i 2018 er MNOK 6,8 (4 000 timer * 1 700). Prosjektet går totalt sett med underskudd, pga. totale kostnader er MNOK 21,25 (12 500 * 1 700). Det må derfor avsettes (1 250 000 – (6 800 000 – 6 400 000)) = kr 850 000 i balansen, og kostnadene i 2018 må økes tilsvarende. Dette er et meget viktig poeng.

- (d) Basert på beregningene i c) får vi følgende oppstilling:

Inntekter	6 400 000	
Kostnader	<u>- 7 650 000</u>	(4 000 * 1 700 + 850 000)
Underskudd	- 1 250 000	
Skattekostnad	<u>+ 275 000</u>	
Resultat	- 975 000	

Merk at prosjektet går med underskudd, og følgelig er det snakk om en utsatt skattefordel på 975 000 (1 250 000 * 0,22). Merk at det forventes at studentene diskuterer kriteriene for balanseføring av utsatt skattefordel, jf. NRS Resultatskatt.

- (e) Dette siste spørsmålet er knyttet til hvordan flyselskapet skal behandle prosjektet. De vil etter hvert som de overfører betalingen, balanseføre dette hvis kriteriene i NRS 19 Immaterielle eiendeler er oppfylt. Pr. 31.12.2018 betyr dette MNOK 8. I tillegg kan

flyselskapet balanseføre direkte utgifter, dvs. 500 000. Indirekte kostnader kan ikke balanseføres, dvs. kr 300 000. Det viktige er at kandidatene diskuterer kriteriene i standarden – det er på ingen måte tilstrekkelig å bare føre opp tallene.

OPPGAVE 3

- (a) Variabel tilvirkningskost kan små virksomheter anvende. Verdien pr. 31.12.2018:

$$\text{UB} \quad 85\,000 * 100 \text{ enheter} = \text{MNOK } 8,5$$

Det bør forventes at studentene påpeker at en betydelig økning i varelageret som følge av fallende etterspørsel, kan indikere nedskrivning. I denne oppgaven er det ikke gitt opplysninger om dette, dvs. ingen nedskrivning.

- (b) Full tilvirkningskost er hovedregelen. Dette følger av regnskapsloven § 5-4 og NRS 1. Det forventes at studentene henviser til relevante bestemmelser. Det forventes at studentene påpeker at full tilvirkningskost kan være problematisk å bruke ved vesentlig økning i varelageret, pga. balanseføring av faste produksjonskostnader – som «skyves» over til neste år.

Variabel tilvirkningskost:

$$\text{IB} \quad 85\,000 * 20 \text{ enheter} = \quad 1\,700\,000$$

$$\text{UB} \quad 85\,000 * 100 \text{ enheter} = \quad 8\,500\,000$$

Full tilvirkningskost

$$\text{IB} \quad 100\,000 * 20 \text{ enheter} = \quad 2\,000\,000$$

$$\text{UB} \quad 100\,000 * 100 \text{ enheter} = \quad 10\,000\,000$$

Hovedregelen er at man skal korrigere inngående balanseført verdi mot annen egenkapital, pga. prinsippendring med 300 000. I tillegg får man en effekt av økt beholdning på 80 enheter som utgjør MNOK 8. Små foretak kan velge å resultatføre virkningen av prinsippendringen. Dersom resultateffekten er vesentlig, skal man vise dette med en egen resultatlinje under ekstraordinære poster i resultatregnskapet, jf NRS 8 pkt 7.3.2. Denne effekten er i vårt tilfelle på 300 000.

- (c) Dersom produksjonen er større enn normalproduksjonen, krever NRS 1 at man beregner faste enhetskostnader basert på faktisk produksjon – ikke normalproduksjonen. Konsekvensen er reduserte faste enhetskostnader, og at man «overfører» en mindre andel av faste kostnader til neste år. Dette kan oppfattes som en «sikkerhetsventil» - som i vårt tilfelle hvor beholdningen øker vesentlig.

OPPGAVE 4

(a) Det sentrale er at kandidatene drøfter behandling av vedlikehold vs. påkost iht. sammenstillingsprinsippet. De bør også trekke inn NRS 8. Man må også diskutere at utskiftningen ikke øker driftsmidlets stand og ikke medfører en forventning om økte fremtidige kontantstrømmer, dog at den er nødvendig som følge av større slitasje enn forventet. Hensikten med dekomponering er at man deler opp et driftsmiddel i ulike deler som har ulik levetid. På denne måten blir avskrivningene mer nøyaktige, og man viser i realiteten ut skille mellom påkost og vedlikehold.

(b) Beregning av årlige avskrivninger:

Maskin:	800 000 / 20 år = 40 000
Elektronikk	600 000 / 10 år = 60 000
Skjæreutstyr	600 000 / 6 år = <u>100 000</u>
Sum	200 000

Pr. 01.01.16: Investering	2 000 000
Avskrivninger 2016	200 000
Avskrivninger 2017	<u>200 000</u>
Pr. 31.12.17	1 600 000

(c) Balanseført verdi før vurdering av utskiftet komponent blir 1 400 000. Skjæreutstyret har en balanseført verdi etter avskrivninger på 300 000. Her blir 2/3 skiftet ut, dvs. at man må fraregne 200 000. Dette blir erstattet med en ny komponent som har en anskaffelseskost på 400 000.

NRS 8 sier om dette: «Når varige driftsmidler er dekomponert i avskrivningsgrupper for avskrivningsformål, der komponentene i gruppen har omtrent like lang levetid, skal den nye komponenten balanseføres i den aktuelle avskrivningsgruppen med sin kostpris. Samtidig skal eventuell gjenværende balanseført verdi på den utskiftede komponenten kostnadsføres.»

Utgående balanseført verdi blir:

$$31.12.2018: \quad 1\,600\,000 - 200\,000 - 200\,000 + 400\,000 = 1\,600\,000$$

(d) Etter skattereglene blir utskiftningen å anse som vedlikehold, ettersom det er opplyst at utskiftningen ikke øker driftsmidlet stand eller nedfører forventning om økte kontantstrømmer. Driftsmidlets anskaffelseskost endres derfor ikke.

$$\text{Verdi } 31.12.2018 = 2\,000\,000 * 0,80^3 = 1\,024\,000$$

(e) Det forventes at kandidatene gjør rede for hovedtrekkene i de to standardene, herunder at bruken av virkelig verdi. IAS 16 knytter seg til driftsmidler, mens IAS 40 er knyttet til Investeringseiendom/utleieeiendom (eiendom som ikke brukes i driften av selskapet). Man må drøfte både historisk kost og verdireguleringsmetoden under IAS 16 og virkelig verdimåling under IAS 40. I vårt tilfelle er det følgelig snakk om IAS 16, pga. brukes i driften av selskapet.

- (f) Siden markedsverdien er MNOK 2,4 – innebærer at vi får en regulering på MNOK 0,8. Dette gir en økt positiv midlertidig forskjell på MNOK 0,8. Utsatt skatt blir derfor 176 000 (= 800 000 * 0,22).